

19.2.2020

Puolustuspoliittinen osasto/Lehtisalo

Puolustusvaliokunta

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen uudelleenjärjestely

Maanpuolustuskoulutusyhdistys on jatkanut vahvaa ja tuloksellista toimintaansa vapaaehtoisen maanpuolustuksen kentän keskeisenä toimijana ja Puolustusvoimien kumppanina. Vuosi 2020 on merkityksellinen, kun laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta astui voimaan 1.1.2020. Uudelleenjärjestämiselle on tehty paljon pohjatyötä ja suunnitellua yhteistyössä puolustusministeriön, Puolustusvoimien ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kesken.

Uudelleenjärjestelyä toimeenpannaan parhaillaan. Toimeenpanoa leimaa erityisesti läpinäkyvyys, tarkoituksenmukaisuus, kentän äänen kuuleminen sekä pyrkimys rakentaa kokonaisuutta, joka aidosti tukee sotilaallista maanpuolustusta.

MPK:lle asetetuissa tulostavoitteissa näkyvät vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain muutokset. Esimerkkinä uuden koulutusjärjestelmän käyttöönotto ja tutustumistoiminnan kehittäminen. Tulostavoitteissa on kiinnitetty huomiota myös toimintatapoihin kuten sisäisen valvonnan menettelyjen varmistamiseen.

Uudistettujen toimintatapojen vieminen käytäntöön vaatii kuitenkin aikansa. Varovais-
tenkin arvioiden mukaan kestää ainakin kahdesta kolmeen vuotta ennen kuin uudistus-
vaihe on "valmis". Tämän jälkeen varsinainen toiminnan kehittäminen voi alkaa. On
erityisen tärkeää, että niin puolustusministeriö, puolustusvoimat kuin MPK toimivat yh-
teisen tavoitteen, vapaaehtoisen maanpuolustuksen eteen. Samalla on tärkeää, että ken-
tälle välittyvä viesti positiivisesta muutoksesta on selkeä ja yhtenevä.

Uudelleenjärjestelyn ja lain päivittämisen aikana on havaittu myös epäkohtia. Näitä on
korjattu välittömällä käytännön toimenpiteillä sekä lakiuudistuksella. Tietojärjestelmiä on
kehitetty siten, että alaikäiset eivät voi ilmoittautua kursseille. Puolustusvoimien aseiden
käyttöön sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksessa puututtiin asian tultua esille
kesällä 2019 ja toiminta kiellettiin. Toki vuoden vaihteessa voimaan tullut laki vapaaeh-
toisesta maanpuolustuksesta mahdollistaa aseiden koulutuskäytön, mutta ei ampuma-
toimintaa. Valtionavustuksen käyttöön liittyviä mahdollisia puutteita selvitetään parhail-
laan. Koko MPK:n toimintaan liittyvää ohjeistusta ja valvontaa kehitetään.

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen uudelleenjärjestely on vaativa tehtävä, joka edellyttää
kaikilta toimijoilta hyvää vuoropuhelua, riittävää läpinäkyvyyttä ja valmiutta tarvittaessa
tehdä joustavia tilanteenmukaisia muutoksia.

On tärkeää katsoa eteenpäin. Nyt käsillä oleva uudistus on mahdollisuus rakentaa va-
paaehtoisen maanpuolustuksen kenttää uudelleen vastaamaan tulevia tarpeita. Vuosi
2020 on tärkeä ja se luo perustan uudelleenjärjestelyn menestymiselle.